

Dienas
Jāņu nakts
dziesmas

Jāņus gaidot

● Ja Jāņu noskaņa kavējas, atrodiēt grāmatuplauptā Jaunsudrabiņa, Brigaderes vai citu autoru par Jāņiem rakstīto.

● Jāsien siers. Vērts pamēģināt arī tām sievām, kas nekad agrāk to nav darījušas.

Īpaši to novērtēs bērni, ja ļausiet palīdzēt. Tas nekas, ja pirmajā reizē neizdosies pilnīgi apaļš ritulis — savējie sapratīs, un katru nākamo gadu tas sanāks arvien labāks.

● Pārdomājiet, ko vilksiet mugurā. Varbūt linu kreklis, kas dēlam vēl pagājušajos Jāņos derēja, šogad jau ir par mazu. Varbūt ir pazudusi saktiņa vai noklīdusi villaine.

● Ja savā sētā gaidāt ierodamies jāņubērņus un dārzs vēl nav izravēts, tad tas jādara nekavējoties; varbūt vēl var

paspēt. Jāpagūst arī iztīrīt un sakārtot māju.

● Ja nav precīzi zināms, tad vakarā jāapskatās, kurā vietā riet, un no rīta — kurā vietā lec saule.

● Jāsagatavo saules ritenis — jāatrod veca ratu rumba, ko aptin ar tāsīm un salmiem. Jāgatavo lāpas.

● Jāsameklē pērnais Jāņu vainags, ko dedzināt, saulei rietot.

● Jāsagatavo saules vārti — tos ceļ no meijām ar skatu uz saulrieta pusi tā, lai caur vārtiem «saule norietētu».

● Sievām jā rūpējas par cienastu. Jāņigan nav svētki, kuros galdam jā lūst no labumiem, tomēr blakus sieram vajadzētu atrasties pīrāģiem, raušiem, pašceptai maizei un maizītēm, zivīm, gaļai (ne šašlikiem), pirmajām zemenēm.

Ida Rozenberga Apē, dzim. 1887.g. Valkas Jaunlaicēnē; pier. M.Kurme 1969.g.

Līgojati, līgojati,

Nav vairs tālu Jāņa diena —

Šī dieniņa, rītdieniņa,

Parīt pati Jāņa diena.

Kas tos Jāņus ielīgoja?

Mūsu pašu ciema laudis!

Pirmie gani, pēc arāji,

Visupēci jaunas meitas.

Sanākati, Jāņa bērni,

Saņemati Jāņa dienu.

Jāņa diena lepmi nāca

Ugunīs vizēdama.

Visu gadu dziesmas krāju,
Jāņu dienu gaidīdama;
Nu atnāca Jāņu diena,
Nu dziesmiņas jāizdzied.

Jāņa māte sieru sēja
Deviņiem stūrīšiem;
Šim stūrīts, tam stūrīts,
Jānīšam viducīts.

Simtu cepu kukulišus,
Zāļu dienu gaidīdama;
Simtiņš nāca danču bērnu,
Zāļu dienas vakarā.

Visu gadu dziesmas krāju
Sudrabiņa vācelē;
Pašā Jāņu vakarā
Izbārstīju pagalmā.

Jāņa tēvs alu dara,
Biti bāza kabatāji,
Lai dzied alus dzērājiņi
Kā bitītes stropiņā.

Jāņu māte gaili trenca,
Ar akmeni mētādama;
Es tev lūdzu, Jāņa māte,
Atstāj vienu dziedātāju.

Visu gadu Jāni gaidu,
Nevarēju sagaidīt;
Nu es viņu sagaidīju
Pašā Jāņu vakarā.

Jānītim klaipu cepu
Triju rītu malumiņu;
Ne deviņi nevarēja
Smagā klaipa kustināt.

Atpakaļ, Jāņu diena,
Kam atnāci nezināma;
Ne māmiņa sieru sēja,
Ne plāceņus plikšķināja.

Meitas gaida Jāņa dienas,
Puiši vis negaidīja;
Kar dūmos, šaut skujām,
Lai gaidīja Jāņa dienas.

Trīs dieniņas velējos,
Jāņa dienu gaidīdama;
Kad atnāca Jāņa diena,
Balts krekliņš mugurā.

Liela nāca Jāņu diena,
Maz manā rociņā;
Ar to pašu mazumiņu
Ir saņēmu, pavadīju.

Pa gadskārtu Jānīts nāca
Savus bērnus apraudzīt;
Sienam sieru, darām alu,
Kur Jānīti pamieļot.

Sieru sēju ritenī,
Alu lēju kanniņā,
Savu pašas istabiņu
Ar rozēm izkaisīju.

Jānīts nāca pār gadskārtu
Savus bērnus apraudzīt,
Vai tie ēda, vai tie dzēra,
Vai Jānīti daudzinaja.

Kurzeme, Ūziņu pag.; pier. Roberts Vulfs

*Celiesi, brālīti,
Auniesi kājas,
Iesimi Jānīti
Ielīgoti!*

*Celiesi, saimniece,
Auniesi kājas,
Jau tavi kaimiņi
Ciemos aicina.*

*Nebūsi, saimniece,
Jāņosi gājuse,
Paliksi gotiņas
Ālavītes.*

*Kopāi, kopāi,
Kaimiņu meitas,
Iesimi Jānīti
Padaudzināti!*

*Kopā, kopāi,
Kaimiņu puīši,
Iesimi Jānīti
Padaudzināti!*

*Klausiesi, Jānīti,
Kur tevi daudzina:
Ozolu mežāi,
Tur tevi daudzina.
Tur tevi daudzina
Līgojoti.*

Laid, māmiņa, Jānišos,
Ne ik dienas Jāņi bija:
Pērn bij Jāņi, šogad Jāņi,
Citu gadu atkal Jāņi.

Līgo, Jāņi, līgo, Jāņi,
Nu tā tava diena bija;
Kad atnāks Pēter' diena,
Tad līgos Pēterīts.

Jānīts guļ jūriņā
Samta svārki mugurā,
Sanākat, Jāņa bērni,
Velkat Jāņi maliņā.

Jānīts kļiedza, Jānīts brēca
Dziļūdeņa dibinā,
Sanāciet, Jāņa bērni,
Velciet Jāņi maliņā.

Dievs dod man lielai augt,
Es grib' Jāņi vīru ņemt:
Kad atnāca Jāņa diena,
Visi Jāņi daudzina.

Jānīšam jostu audu
Deviņiem dzīpariem,
Jānīts manas govīs gana,
Es Jānīša kumeliņus.

Visu gadu Jāņi gaidu,
Nevarēju sagaidīt;
Nu es viņu sagaidīju
Pašā Jāņu vakarā.

Šogad Jāņi ielīgoju
Ar to rožu vainadziņu;
Kas to zin, citu gadu
Vai būs rožu vainadziņš.

Visiem vārti appušķoti
Nāburgiem nepušķoti;
Nāburgiem laiski puīši,
Savu vārtu nepušķoja.

Kas tie tādi Jāņa bērni
Pa kaktiem salīduši;
Pa laukiem, pa pļavām,
Pa lieliem tūrumiem!

Ko bērniņi darīsim,
Jānīts iet lejiņā?
Tekam lieli, tekam mazi,
Velkam Jāņi kalniņā.

Visi gaida Jāņu dienu,
Govīs gaida, gani gaida;
Ganiem sieru, ganiem pienu,
Govīm puķu vainadziņus.

Uzvilkos treju brunču,
Apgriezos ritenī,
Visi treji mātes austi,
Pati austi nemācēja.

Gana klusu Jānīts nāca,
Tikpat klusu nevarēja:
No kumeļa nolecot,
Visi pieši noskanēja.

Līgo, Jāņi, līgo, Jāņi
Nu tā tava diena nāca;
Siesim sieru palagos,
Turēsim Jāņa dienu.

Zāles lasot un vainagus pinot

● Jāvāc jāpuzāles — gan vainagiem un māju, vārtu rotāšanai, gan dziedinošās zāles tējām un vannām.

● Jāsien pirtsslotas. Jāņu laikā gatavotās slotiņas no dažādiem kokiem un zālēm ir īpaši veselīgas.

● Ir dažādi veidi, kā pīt vainagus, mēģiniet iemācīties kādu līdz šim vēl nezināmu.

● Varbūt tieši šajos Jāņos izdodas nopīt vainagu no trejdeviņām (3x9) puķēm un zālēm.

Vidzeme, Cesvaine; pier. Libanu Andrejs, no Jurjānu Andreja materiāliem

Iz - stai - gā - ju me - žu me - žus, li - go, li - go, bul - dur - jā - ņus mek - lē - da - ma, li - go

*Izstaigāju mežu mežus,
Buldurjāņa meklēdama;
Buldurjānis paslēpies
Zem sudraba čakārniša.*

*Izstaigāju pļavu pļavas,
Buldurjāņa meklēdama;
Kad atradu buldurjāni,
Tad saviju vainadziņu.*

*Visa zeme, zāle zieda,
Buldurjānis neziedāja.
Tas ziedēja kalniņāi
Sidrabiņa ziediņiemi.*

Plūcat, meitas, puķu puškus
Daždažādi izraibotus —
Zilus, baltus, iedzeltenus,
Kas Jāņos uzriedēja.

Līdzat, meitas, man dziedāt,
Es ievešu puķītēs:
Viena puķe, trīs lapiņas,
Trejdeviņi ziedi zied.

Veda mani zālītēs,
Es zālīšu nepazinu:
Es noplūcu griķu druvu,
Par ābolu domādama.

Visas bija Jāņu zāles,
Ko plūc Jāņu vakarā;
Visi bija Jāņu bērni,
Kas Jānīti daudzinaja.

Visa bija Jāņu zāle,
Ko plūc Jāņu vakarā;
Ko plūc rīta saulītē,
Tā vairs lieti nederēja.

Visa bija Jāņu zāle,
Ko plūc Jāņu vakarā:
Vibotnīte, papardīte,
Sarkanais āboliņš.

Viena pati Jāņu zāle
Deviņiemi žuburiem;
Devītāi žuburā
Zelta poga galiņā.

Vai tās visas Jāņu zāles,
Ko plūc Jāņu vakarā?
Zilgalviši, rudzpuķītes,
Tās īstenas Jāņu zāles.

Eita, meitas, zālītēs,
Vediet mani mazāko!
Jūs zālīšu plūcējaņas,
Es rasiņas bridējaņa.

Plavas dziesmu nodziedāju
Pār plaviņu pāriedama;
Man piebira pilnas kurpes
Zilu ziedu, zelta rasas.

Es nopinu vainadziņu
No deviņi Jāņu ziedu;
Spīdēj mans vainadziņš
Caur deviņi glāžu logi.
Jo spīdēja, jo valkāju,
Tautu dēlus kaitināju.

Es nopinu vainadziņu
No tiem pura vaivariem,
To uzliku Jānīšam,
Lai tas reibtu nepiedzēris.

Jānīts brauca katru gadu,
Atved zāļu vezumiņu.
Še saujiņa, te saujiņa,
Lai zied visa pasaulīte.

Jānīšami pavaicāju,
Kādu zāli pirmo rauti.
Rauj pa priekšu buldurjāni,
Pēc sarkanu āboliņu.

Māju, sētu pušķojot

- Vīriem jāgādā meijas, pilādži, ozolzari vainagiem un vītņēm.
- Sievām jāpušķo māja — pie gultām, istabu stūros, pie durvīm liek bērzu meijas un pilādžus, uz galda — jāņuzā-

les, izkaisa istabas ar kalmēm vai jāņuzālēm. Jāpušķojas pašai un jāpušķo mājinieki.

- Meitām jāvij vītnes — vārtiem, durvīm, akai. Vītņu vajag daudz.

K.Ķuzis Blīdenē; no Jurjānu Andreja materiāliem

Saucēja

Locītājas

*Ai, Jānīša vakariņis,
Ozolīņu tērētājis:
Grib dārziņi, tīrumiņi
Grib meitiņu vainadziņi.*

*Kur, Jānīti, meijas cirti,
Kad meijāji lievenītes?
Dieva dēla rājumāi,
Smuidrajosi ozolosi.*

*Kas tās manas lievenītes
Ar sudrabu nobārstīja?
Jāņa bērni nobārstīja,
Jāņu nakti staigādami.*

Brauc, Jānīti, nu no Rīgas,
Nu mēs tevi sagaidām:
Savus vārtus pušķojam
Ar ozola lapiņām.

Mūs mājās treji vārti,
Visi treji appuškoti:
Pa pirmiem gani nāca,
Pa otriem Jāņa bērni,
Pa trešiem Jāņa māte
Sierus nesa palagā.

Pa durīm ieiedama,
Stāvu metu Jāņu zāles,
Lai Laimīte pretim nāca,
Pa zālēm laipodama.

Es to savu istabiņu
Lapiņām izkaisīju,
Lapiņām izkaisīju,
Rozītēm izspraudīju.

Izkaisīju nama plānu
Zaļajām zālītēm;
Sper kājiņu, kur sperdams,
Rit zālītes ritēdamas.

Plūcat, meitas, baltābolu,
Metat govu laidarā:
Cik ābolu saujiņā,
Tik gosniņu laidarā.

Lai pušķoja, ko pušķoja,
Cūku kūts jāpušķo:
Citu gadu šādu laiku
Sivēniņu vajadzēs.

Es uzliku bitītēm
Ozoliņa vainadziņu,
Lai Dievs dod citu gadu
Jaunas bites dārziņā.

Meitiņ, tava skaista rota
Jāņu nakti jāgodā;
Izgodējse Jāņu nakti,
Liec pūriņa dibenā.

Balta ieva kalniņā,
Vēl baltāka lejiņā;
Baltu sedzu villainīti,
Vēl baltāka pūriņā.

Pērc man kurpes, bāleliņ,
Ar sudraba sprādzītēm,
Lai es varu Jāņu nakti
Ciema puīšus kaitināt.

Kas tās manas lievenītes
Ar sudrabu nobārstīja?
Jāņa bērni nobārstīja,
Jāņu nakti staigādami.

Kas apvilka zelta stīgu
Gar Jānīša istabiņu?
Jāņa bērni apvilkuši,
Jāņu nakti staigādami.

Jāņu māte izpušķoja
Ar apsēmi istabiņu.
Vai tev trūka bērzu, kļavu,
Vai kuplaja ozoliņa?

Ierodoties pie Jāņu mātes un Jāņu tēva

- Jāgādā par jāņuzālēm, ciemakukuļiem, dziesmām. Tukšām rokām un klausējot nevar ierasties Jāņa mātes pagalmā.
- Līdzī jābūt ozola vainagam Jāņa tēvam un īpaši skaistam vainagam — Jāņa mātei.
- Ceļā uz ligošanas vietu vēl var paspēt

atkārtot agrāk izlasītas (izrakstītas) dziesmas vai iemācīties kādu apdziedāšanās četrindīti.

- Ja ceļš ir garš, ieteicams pa ceļam paēst, jo, tikko ienākušiem saimnieku sētā, nebūtu pareizi prasīt sieru un alu.
- Ja ierodaties laikus, jāpalīdz saimniekiem darbos.

Līze Velpa Rīgā, dzim. 1870.g. Cēsu Vecpiebalgā; pier. E.Melngailis 1927.g.
Anna Bremšmite Rīgas Mālpīli, 47 g. v.; pier. L.Galieniece 1929.g.

Vi-su ga-du Jā-nīts jā-ja, lī-go, lī-go, Nu at-jā-ja šo-va-ka-ri, lī-go, lī-go.

*Visu gadu Jānīts jāja,
Nu atjāja šovakari;
Dārdēj zeme atjājoti,
Skanēj pieši nolecoti.*

*Lec, Jānīti, kur lekdamis,
Lec kāpostu dārziņāi!
Lai aug balti kāpostiņi.
Kā Jānīša cepurīte.*

*Lec, Jānīti, kur lekdamis,
Lec lopiņu laidarāi!
Izmin usnes, izmin nātres,
Tīri manu laidariņu!*

*Nem, Jānīti, augstu zirgu,
Apjāj manu tīrumiņu!
Cel asniņus augstumāi,
Min zālīti zemumāi!*

Labvakar, Jāņa māte,
Būsi mūsu gaidījusi,
Būsi savus pagalmiņus
Ar slotiņu slaucījusi,
Ar slotiņu slaucījusi,
Ziediņiem kaisījusi?

Labvakar, Jāņa tēv,
Vai gaidīji Jāņu bērnus?
Ja gaidīji Jāņu bērnus,
Atver logus, atver durvis;
Ja negaidi, tad atsaki,
Iesim prom līgodami.

Tur man tika Jāņos iet,
Kur lustīga Jāņu māte:
Kur lustīga Jāņu māte,
Tur lustīga līgošana.

Jāņu bērni sētā nāca,
Dižs ozols vērtus vēra;
Tas nebija dižs ozols,
Tas bij pats Jāņa tēvs.

Jāņa mātes pagalmā
Trīs sudraba avotiņi:
Vienā dzēra raibas govīs,
Otrā bērī kumeliņi,
Tai trešā avotā
Jāņa māte mazgājās.

Jāņa tēva pagalmā
Trīs sidraba ozoliņi:
Vienā kāra vara kokli,
Otrā zelta pātadziņu,
Tai trešai ozolai
Zelta bite spietu laida.

Labvakar, Jāņa tēvs,
Vai gaidīji Jāņu bērnus?
Jāņu bērni atnesuši
Trejdeviņas Jāņu zāles.

Labvakar, Jāņu māte,
Saņem savus Jāņu bērnus;
Ja šogad nesaņemsi,
Citu gadu nenāksim.

Appuškoju Jāņu tēvu
Ar ozola vainadziņu,
Lai tam auga kumeliņi
Zemi, resni kā ozoli.

Uzliksim Jāņu tēvam
Liepu ziedu vainadziņu;
Ap tētiņu bites nāca
Kā ap liepu sētiņā.

Appuškoju Jāņu māti
Liepu lapu vainagiem,
Lai tai auga daiļas meitas
Tā kā liepas kalniņā.

Es uzlikšu Jāņa mātei
Dāboliņa vainadziņu:
Dievs dod mūsu Jāņa mātei
Labas govīs dābolā.

Es savai Jāņa mātei
Magonišu kroni pinu,
Lai tai ir skaistas govīs
Kā sarkanās magonītes.

Jānis nāk, jā, brauc

● Ar dziesmām vai instrumentu skaņām (vispiemērotākās te būtu taures, ganu ragi, dūdas un bungas...) sasauc izklīdušos jāņubērnus. Kad visi sanākuši, stājas aplī, apdzied un uzliek vainagus Jāņa mātei, Jāņa tēvam un Jāņiem. Dzied par Jāņa ikgadējo ierašanos.

● Iet Goda soli un Jāņu rotaļu ar vismaz deviņām tūrēm *Šurp, Jāņa bērni*. Noskaties rotaļu www.diena.lv/jani/!

Jānis tautasdziesmās, protams, nav svētais Jānis, jo šie vasaras saulgriežu svētki

pie mums atnākuši no pirmskristīgā laikmeta. Vai Jānis būtu izstūmis kādu citu dievību, kā tas ir noticis rudens svētkos, kad Jumja vietā stājies Miķelis, un pavasarī, kad Ūsiņa vietā stājies Jurģis? Man gan liekas, ka ne; es piekřītu tam viedoklim, ka Jānis nav aizguvums. Tas skaidro Jāņa vārda izcelsmi ar darbības vārdu «jāt», «nākt», — Dieva dēls Jānis nāk visu gadu, līdz atnāk pašā Jāņa vakarā savus bērnus apraudzīt... (par šo tēmu izvērstāk var lasīt K.Karuļa *Etimoloģijas vārdnīcā*).

Vidz., J.Gulbenē, Nabadzes dz.; no Jurjānu Andreja materiāliem

Ai, Jā - nī - ti, Die - va dēl - si, lī - go, lī - go, Ta - vu pla - tu ce - pu - rī - ti, lī - go!

*Ai, Jānīti, Dieva dēlsi,
Tavu platu cepurīti:
Visa plaša pasaulīte
Apakš tavas cepurītes.*

*Ai, Jānīti, Dieva dēlsi,
Tavu kuplu cepurīti:
Auga mieži, auga rudzi
Apakš tavas cepurītes*

*Ai, Jānīti, Dieva dēlsi,
Ko tu vedi vezumā?
Puišiem vedi ozoliņus,
Meitām ziedu vainadziņus.*

*Paldies saku māmiņai,
Ka Jānīti vārdā lika:
Kad atnāca Jāņa diena,
Visi Jāni daudzinaja*

Visu gadu Jāni gaidu,
Nevarēju sagaidīt;
Nu es viņu sagaidīju
Pašā Jāņu vakarā.

Visu gadu Jānīts nāca,
Nu atnāca šovakar;
Veriet vārtus, dariet durvis,
Laidiet Jāni sētiņā.

Jānīts savu kumeliņu
Jūriņāi peldināja:
Pats sēdēja kalniņā,
Zelta groži rociņā.

Lēni, lēni Jānīts brauca
No kalniņa lejiņā;
Saules meita vārtus vēra,
Zvaigžņu cimdī rociņā.

Jānīts sēd kalniņā,
Zāļu nasta mugurā;
Nāc, Jānīti, lejiņā,
Dod manām telītēm.

Ai, Jānīti, Dieva dēls,
Tavu augstu kumeliņu:
Caur mežiemi pieši spīd,
Pār mežiemi cepurīte.

Visu gadu Jānīts jāja,
Nu atjāja šovakar;
Stundu skan zelta pieši,
No kumeļa nolēcot.

Jānīts sēd ozolā,
Zelta kokles koklēdams;
Kāp, Jānīti, no ozola,
Nāc manā sētiņā,
Nāc manā sētiņā,
Koklē savas zelta kokles.

Jānīšam zelta josta,
Sudrabiņa zobentiņš;
Mirdz jostiņa, spīd zobenis,
Pa vārtiem iejājot.

Sit, Jānīti, vara bungas
Sētas staba galiņā,
Lai trīc visa tautu zeme,
Lai dzird mani bāleniņi.

Pūt, Jānīti, vara tauri,
Pie vārtiem stāvēdams,
Lai sajāja tautu dēli
No maliņu maliņām.

Nevienam tā nebija
Kā tam mūsu Jānīšam:
No kājām ziedi bira,
No rokām sudrabiņš.

Ai, Jānīti, Dieva dēls,
Nesien zirgu pie vītola,
Sien pie zaļa ozoliņa,
Lai rīb zeme dancojot!

Ai, Jānīti, Dieva dēls,
Ko tu vedi vezumā?
Meitām vedu zīļu rotas,
Puišiem caunu cepurītes.

Aplīgojot ozolus, dārzus, druvas, dravas

- Apstaigā, aplīgo un appušķo dārzu, kūti, pirti, aku, bišu dravu, ja tādas ir.
- Apdzied ozolu, ja tāds aug sētā vai tās tuvumā, meitas met tā zaros vainagus.

Ap ozolu iet rotaļas *Dimdaru dandaru, ozoliņi, Jānīts sēž ozolā, Zem ozola nesēdēju* u.c. Rotaļu *Jānīts sēž ozolā* skaties www.diena.lv/jani/!

Vidz., Slokā, Belts uzr.; no Jurjānu Andreja materiāliem

*Ozoliņi, ozoliņi,
Tavu lielu resnumiņu:
Trīs dieniņas saule teka,
Nevarēja aptecēti.*

*Ozoliņi, ozoliņi,
Tavu lielu kuplumiņu:
Trīs dieniņas irbe teka,
Nevarēja aptecēti.*

*Ozoliņi, ozoliņi,
Tavu lielu diženumu:
Meitas nāca dziedādamas,
Vainagiemi zarus laužti.*

*Ozoliņi, ozoliņi,
Tavu lielu vecumiņu:
Es piedzimu, tev atradu,
Es nomiršu tu paliksi.*

*Sanākati, Jāņa bērni,
Zem kuplāi ozoliņa;
Zem kuplāi ozoliņa,
Tur Jānīša goda vieta.*

Ai, pupiņa, melnacīte,
Tavu košu vainadziņu;
Es bij meita, man nebija
Tik dižena vainadziņa.

Lai zied rudzi, lai zied mieži,
Lai zied visa labībiņa;
Sīpoliņi lai nezied,
Lai zied pati saiminiece.

Ņem, bāliņ, baltu zirgu,
Izjāj manu rožu dārzu;
Uzliec savam kumeļam
Rožu deķi mugurā.

Ligo rudzi, ligo mieži,
Ligo visa labībiņa;
Kāpostiņi neligoja,
Ligo paši stādītāji.

Ņem, Jānīti, melnu zirgu,
Apjāj manu sakņu dārzu:
Izmin nātres, izmin zāles,
Lai aug tīri kāpostiņi.

Ņem, Jānīti, augstu zirgu,
Apjāj manu tūrumiņu,
Cel asniņu augstumā,
Min zālīti zemumā!

Kur bij čaklas mātes meitas,
Tur dārziņi noravēti;
Kur laiskaji tēva dēli,
Papuvītes neapartas.

Jāņu māte rudzus brida,
Samta svārkus pacēluse,
Gribēdama divas vārpas
Viena stiebra galiņā.

Kam šie kalni, kam šīs lejas,
Kam lielie rudzu lauki?
Dievam kalni, Laimai lejas,
Jānīšami rudzu lauki.

Laima brida rudzu lauku,
Zīda svārkus pacēluse.
Kad nolaida zīda svārkus,
Aplklāj visu rudzu lauku.

Labvakar, rudzu lauks,
Kā Dieviņis tev līdzēja?
Kā Dieviņis tev līdzēja
Pelēks ziedus noziedēt?
Labvakar, miežu lauks,
Kā Dieviņis tev līdzēja?
Kā Dieviņis tev līdzēja
Dzel' nus ziedus noziedēt?
Labvakar, auzu lauks,
Kā Dieviņis tev līdzēja?
Kā Dieviņis tev līdzēja
Baltus ziedus noziedēt?
Labvakar, linu lauks,
Kā Dieviņis tev līdzēja?
Kā Dieviņis tev līdzēja
Zilus ziedus noziedēt?
Labvakar, pupu lauks,
Kā Dieviņis tev līdzēja?
Kā Dieviņis tev līdzēja
Raibus ziedus noziedēt?
Tie nebija raibi ziedi
Tie bij Dieva pakariņi;
Tie bij Dieva pakariņi
Miļās Māras norakstīti.

Jāņu mielasts

● Kad viss ir aplīgots, jāņubērni savu pienākumu paveikuši — var prasīt saimniekiem alu un sieru. Jāņu mielastam nav jābūt pārāk bagātī-

gam, jo šajos svētkos pie galda nav laika ilgi sēdēt. Noteikti jābūt alum, sieram, dažādiem, vēlams, apaļiem raušiem un plāceņiem.

Mažsēts Madonas Vietalvā, dzīvojis Koknesē; pier. A.Salaks 1940.g.

The image shows a musical score for the song 'Jāņu mielasts'. It consists of two staves. The top staff is the melody, written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The bottom staff is the accompaniment, written in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes.

le-sim rau-dzīt, Jā-ņa bēr-ni, lī-go, lī-go, Kā-da Jā-ņa is-ta-bi-ņa; lī-go, lī-go,
Vai ir šū-ta vai ir pī-ta lī-go, lī-go, Vai rak-stie-mi iz-rak-stī-ta lī-go, lī-go.

*Iesim raudzīt, Jāņa bērni,
Kāda Jāņa istabiņa:
Vai ir šūta, vai ir pīta,
Vai rakstiem izrakstīta.*

*Jāņa mātes istabiņa
Kā rakstīti izrakstīta:
Pītin pīta, vītin vīta,
Kupliem Jāņa vainagiemi.*

*Kas spīdēja, kas vizēja
Jāņa mātes istabāi?
Tur spīdēja, tur vizēja
Jāņa mātes zīda kroņi.*

*Kas spīdēja, kas vizēja
Jāņu galda galiņā?
Tur spīdēja, tur vizēja
Jāņu mātes lieli sieri.*

*Dodi sieru, Jāņu māte,
Nu ir Jāņu vakariņis!
Jāņa bērni nosaluši,
Tavus lopus pušķodami.*

*Dodi alu, Jāņa tēvsi,
Nu ir Jāņu vakariņis!
Jāņa bērni noguruši,
Tavus miežus apdziedoti!*

*Jāņa māte bēdājāsi —
Pulks sanāca Jāņa bērnu.
Nebaidiesi, Jāņa māte,
Gan tos visus pamielosi!*

Sieru, sieru, Jāņa māte,
Tev aug govīs laidarā;
Ja nedosi sieru, pienu,
Paliks govīs ālavnīcas.

Alu, alu, Jāņa tēvis,
Tev aug mieži tūrumā;
Ja nedosi alutiņa,
Iešu miežus novīļāšu.

Jāņa māte bēdājās,
Mazu sieru sasējusi.
Nebēdā, Jāņa māte,
Gan Dieviņš gausinās.
Šim stūrītis, tam stūrītis,
Tev pašai viducītis.

Jāņa māte bēdājās,
Daudzi nāce Jāņa bērnu;
Nebēdā, Jāņa māt,
Gan tos visus pamielosi;
Gan tos visus pamielosi,
Saujiņā turēdama.

Siera, siera, bieza piena,
Šķīsta piena nedodiet,
Tas kludzēja vēderā,
Jāņu nakti ligojot.

Sieru, sieru, Jāņu māte,
Jaunajām meitiņām;
Puisēniem apsildāt
Aizpērnos kāpostiņus.

Ko mēs labu vēlēsim
Jāņa mātei šovakar?
Simtiem govīs raibaļiņas,
Labu, biezu krējumiņu;
Ilgu mūžu, labu laimi,
No Dieviņa veselību,

Ko mēs labu vēlēsim
Mūsu Jāņu tētiņam?
Pilnu klēti rudzu, miežu,
Stallī labus kumeliņus,
Zirgiem zviegt, govīm maut,
Arājam gavilēt.

Alu, alu, Jāņu tēvs,
Tev aug mieži tūrumā;
Ja nedosi saldu alu,
Lielu skādi padarīšu:
Mežā iešu, lūgšu zaķus,
Lai nāk miežus nobradāt.
Kas dzer alu, tam aug mieži
Pār visām atmatām;
Kas nedzēra, tam neauga
Ne labāi tūrumāi.

Sauli pavadot

● Pēc rituālā cienasta dodas pavadīt sauli. Ja ir iespējams, dara to kādā kalnā, no kura saulriets labi redzams. Jāņu kalnā vajag uzkāpt laikus, lai līdz saules rietēšanas brīdim paspētu izdziedāt kaut daļu no mūsu daudz-

jām saules dziesmām. Ja tiek celti vieni vārti, visbiežāk tos ceļ tā, lai, cauri raugoties, redz sauli norietam. Ja ceļ trīs vārtus, vieni ir saules rietam, otri – lēktam, bet pa trešajiem sētā nāk Jāņa bērni.

A.W.Hupel. Topographische Nachrichten von Lief- und Ehtland, 2.Band. Riga, 1777

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves. The top staff is a vocal line in G major (one sharp) and 2/4 time. The bottom staff is a piano accompaniment line in the same key and time. The lyrics are written below the notes. The score is divided into two measures by a double bar line. The first measure has a 2/4 time signature, and the second measure has a 2/4 time signature. The lyrics are: Jā-nī-ša-mi tre-ji vār-ti, lī-go, lī-go! Vi-sus tre-jus vi-ri-nā-ja, lī-go, lī-go! Below the piano line, the lyrics are: Lī-go, lī-go! lī-go, lī-go!

*Pa vieniem Jānīts gāja,
Pa otriem Jāņa bērni,
Pa trešiem saule gāja,
Vakarā rietēdama.*

*Situ koku pie kociņa,
Lai iet saule vakarā.
Lai iet saule vakarā,
Lai uzlēca mēnestiņš.*

*Saule brīda miglājos
Jāņu dienas vakarā;
Kur, Dieviņi, lielu guni,
Sildi visu pasaulīti.*

Ai, saulīte, mēnestiņis,
Kā jūs skaisti mijāties!
Kur dienīņu saule tek,
Tur tek nakti mēnestiņš.

Saule gāja vakarā,
Zelta zarus zarodama;
Dod, Dieviņi, tā zarot
Līdz mūžiņa galiņam.

Saka saule noiedama:
Nav līdzeni mežu gali.
Ņem, saulīte, zelta šķēres,
Nolīdzini mežu galus!

Saulīt vēlu vakarā
Sēžas zelta laiviņā;
Sēžas zelta laiviņā
Pašā Jāņu vakarā.

Saule brida jūriņā,
Samta svārkus pacēlusi,
Ne tai mirka zelta kurpes,
Ne sudraba ielociņi.

Noiet saule vakarā,
Zelta miglu miglodama.
Lec, saulīte, rītā agri,
Noņem miglas vainadzīņu!

Bērziņš auga ceļmalā
Trejādām lapiņām:
Tai pirmā saule lēca,
Tai otrā norietēja,
Tai trešā lapiņā
Saule lēja sudrabiņu.

Noiet saule vakarā,
Mežu galus pušķodama:
Liepai lika zelta kroni,
Ozolam sudrabiņa.

Jāņa mātei sakta gaisa
Pašā Jāņu vakarā;
Noriet saule meklējot,
Uzlec saule dabūjot.

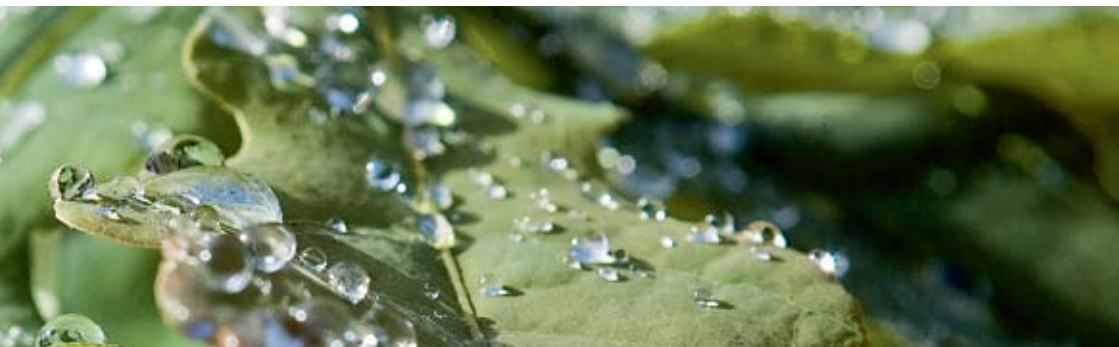
Saule brida jūriņā,
Pasasmēla sudrabiņa,
Lai varēja Jāņu nakti
Sudrabā rotāties.

Jau saulīte nogājusi
Aiz dziļā ezeriņa;
Saskanēja zelta irkļi
Sudrabiņa laiviņā.

Es pārsviedu zelta zirni
Pār sidraba ozoliņu,
Lai tas krita skanēdamis,
Uz Jānīša cepurīti.

Kupli auga ozoliņi
Saulē takas maliņā:
Tur saulīte jostu kāra,
Vakarā noiedama.

Rūtoj, saule, rūtoj bite,
Pa lelui teirumeņu.
Bite, zīdu laseidama,
Saule, sīnu kalteidama.

Uguni iekurot

● Saulei pazūdot aiz mežu galiem vai jūriņā, iekur uguni. Tā var būt darvas muca (spainis) kārts galā (saukta arī par jāņuguni, pūdeli, pundeli...) vai arī prasmīgi veidots ugunskurs, ja kalns ir gana augsts. Ar to pašu uguni (vēlams,

lāpu) aizdedzina saules (uguns) riteni un veļ no kalna. Bet to var darīt arī nakts tumšākajā brīdī.

● Ja ligošana notiek jūras vai ezera tuvumā, ūdenī ielaiž plostu ar jāņuguni.

Vidz. Kraukleniešos, Gubenu Marija uzr.; no Jurjānu Andreja materiāliem

Ku-riet aug-stu jāņ-u-gu-ni, lī-go, lī-go, Pa-šā Jā-ņu va-ka-rā-i, lī-go!

*Kuriet augstu jāņuguni
Pašā Jāņu vakarāi;
Jāņa bērni nosaluši,
Jāņu zāles lasīdami.*

*Šķil uguni, pūt uguni
Pašā Jāņu vakarāi;
Pūt ārā ienaidiņu
No maliņu maliņām!*

*Kuriet lielu jāņuguni
Augsta kalna galiņāi;
Lai maldāsi raganiņas,
Jāņu nakti staigādamas.*

*Dedzi gaiši, jāņugune,
Pār deviņi novadiņi;
Pār deviņi novadiņi,
Līdz saulīte rotāsiesi.*

Es iekūru jāņuguni
Pašā kalna galiņā,
Lai redzēja Jāņa bērni,
Lai tie nāca sētiņā.

Aizdedziet darvas mucas,
Modiniet Jāņa bērnus,
Lai taurēja vara taures,
Lai dziedāja Jāņu dziesmas.

Jāņa bērni nosaluši,
Jāņu nakti ligojot;
Salaužam vībotnītes,
Pakuram uguntiņu.

Sakūros uguntiņu
No deviņi žagariņi;
Sildās Dievs, mīļā Laima,
Mana mūža licējiņa.

Pavasari ievas zieda
Pa visiem krūmiņiem;
Jāņu nakti gunis dega
Pa visām sētiņām.

Jāņu nakti muca dega
Augstā kalna galiņā;
Te satumsa, te uzausa
Pie Jānīša uguntiņas.

Kas vizēja, kas mirdzēja
Viņā lauka galiņā?
Jānīts kūra uguntiņu,
Savus bērnus gaidīdams.

Te staigāj'ši Jāņa bērni,
Te kūruši uguntiņu,
Te Dieviņš sildījies,
Te palicis mētelītis.

Ugunspuisi, Jāņu nakti
Kurin' gaišu uguntiņu;
Es tev došu raibus cimdus,
Izrakstītu nēzdodziņu.

Kas spīdēja, kas mirdzēja
Augsta kalna galiņā?
Jānīts dedza darvas mucu
Ar sidraba stīpiņām.

Kas tur kūra uguntiņu
Viņā upes maliņā?
Jānīts kūra uguntiņu,
Pēterīti kaitināja.

Lai aizdedza darvas mucas,
Lai darija vainadziņus,
Lai gaidīja Jāņu rītu,
Kad saulīte rotājās.

Jāņu diena, Jāņu nakte,
Nu pats Jāņu vakariņš;
Nu pats Jāņu vakariņš
Pūdelīti dedzināt.

Dedz, Jānīti, vaska sveci,
Liec kārtiņas galiņā,
Lai redzēja Jāņu bērni,
Jāņu nakti ligojot.

Jānīts sēdēj' ozolā
Vaska sveces rociņā —
Tās dedzina Jāņu nakti,
Lai redz ceļu Jāņa bērni.

Jāņu nakti neguļot

Nu ir laiks kārtīgai maltītei, jo priekšā daudz darāmā:

● jādzied, jāapdziedas un jādanco ●
jādodas aplīgot kaimiņus ● jāmeklē
jāntārpiņi ● meitām, ja ir vēlēšanās,
pusnaktī dažādi jāzīlē ar vainagiem ●

jaunajiem ļaudīm jāmeklē papardes
zieds (to var darīt arī vienatnē) ● jāsargā
uguns, jālec tai pāri ● jāiet peldēties ●
jālaiž ūdenī pļosts ar uguni ● jāiet uz
avotu, ja tāds ir tuvumā ● nedrīkst iet
gulēt ● jālīgo!

Lizete Ziediņa Bauskas Rundālē, 62 g. v.; pier. V.Sams 1951.g.

*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mani liniņi
Veldrē nekrīt!*

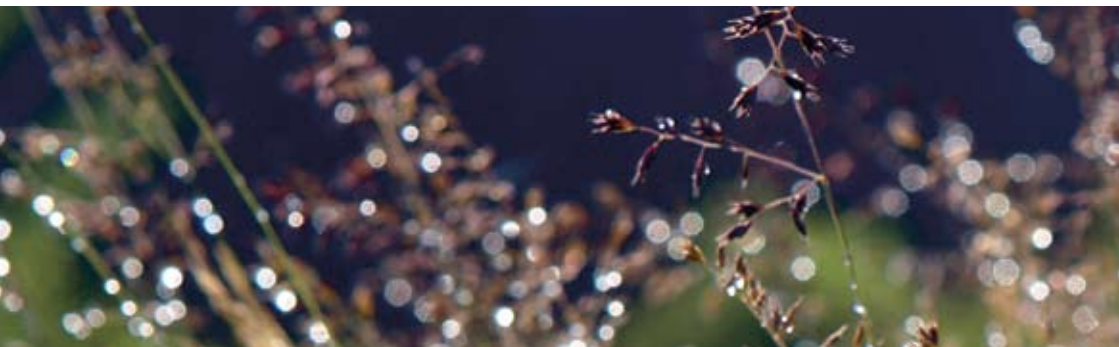
*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mani rudzīši
Veldrē nekrīt!*

*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mani miezīši
Veldrē nekrīt!*

*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mani Jānīši
Veldrē nekrīt!*

*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mana tautiņa
Veldrē nekrīt!*

*Neguļu, neguļu,
Jānīša nakti,
Lai mana Latvija
Veldrē nekrīt!*

Jāņu nakti negulēšu,
Uguntiņu nerausīšu,
Līdz izvilksu zelta ķēdi
Caur ozola zariņiem.

Jauni puīši, jaunas meitas,
Jāņu nakti neguliet:
Kas gulēja Jāņu nakti,
Tam Laimīte garām gāja.

Jauni puīši, jaunas meitas,
Jāņu nakti neguļat,
Tad rītiņā redzēsiet
Trīs saulītes uzlecām:
Viena rudzu, otra miežu,
Trešā tīra sudrabiņa.

Visas zemes zāles zied,
Papardīte vien nezied;
Tā ziedēja Jāņu nakti
Ar sudraba ziediņiem.

Visi ziedi noziedēja,
Papardīte neziedēja;
Tā ziedēja Jāņu nakti,
Zelta miglu miglodama.

Visas zāles izziedēja,
Papardīte vien nezied;
Papardīte Dieva zāle,
Tā ziedēja Jāņu nakti.

Visas lauku puķes zied,
Papardīte, tā nezied;
Tā zied Jāņu naksniņā,
Kad ļautiņi neredzēja.

Papardīte, zeltziedīte,
Uzzied Jāņu vakarā;
Zelta ziedu meklējot,
Novīst mans vainadziņš.

Man pazuda gredzentiņš
Pašā Jāņu vakarā;
Gredzentiņu meklēdama,
Vainadziņu pazaudēju.

Metat, meitas, Jāņu nakti
Upē savus vainadziņus:
Kam ar straumi aizpeldēja,
Vedīs tautas šorudeni,
Kam nogrima dibenāji,
Tai bez vīra nodzīvoti.

Es izvilku zelta ķēdi
Caur sidraba ozoliņu;
Es izvilku puīša domas,
Jāņu nakti līgodama.

Jāņu nakti, meitiņ, sargi
Savu puķu vainadziņu:
Nakts ir silta, galva karsta,
Novīst puķu vainadziņš.

Jauni puīši, jaunas meitas,
Jāņu nakti neguliet,
Tad redzēsiet Jāņu rītu,
Kā saulīte rotājas:
Brīžam zila, brīžam zaļa,
Brīžam tīra sudrabiņa.

Apdziedāšanās

- Jāņu nakti bez apdziedāšanās neiztikt. Parasti tā raisās pie ugunskura it kā nevilšus, bet, ja Jāņa bērni ir tai gatavojušies, tad apdziedāšanās ris spraiģi, asprātīgi un iedod jaunu spēku dažam jau pagurušam ligotājam.

Marģe Roga Liepājas Rucavā, dzim. 1876.g.; pier. E.Melngailis 1923.g.

Tu-ra - tie - si, tu-ra - tie - si, Vi - ņas pu - ses dzie - dā - tā - ji, lī - go, lī - go, lī - go!

*Turatiesi, turatiesi,
Viņas puses dziedātāji,
Atspiežati gūžu kaulus,
Jele durvju stenderēi!*

*Čukstēdama, vaidēdama
Ķivītiņa gaisā skrēja;
Tā čukstēja mūsu puīši,
Jāņu dziesmas neprazdami!*

*Pūtiet visi raibi kaķi
Ar misiņa stabulēmi,
Nu sanāca mūsu puīši
Ar tām darvas biksītēmi!*

*Gana stalti šitie puīši,
Vēl staltātki taisījāsi:
Gana pirka Rīgā siksnas,
Ir ta bikses nošļukušas.*

*Staigā vērši baurodami,
Smilšu kalnu meklēdami,
Tā bauroja mūsu puīši
Uz jaunāmi meitiņāmi.*

*Puīši rauda meitu godu,
Sava goda nezināja,
Būt zinājši savu godu,
Stāvu lēktu ūdeni!*

*Es par puisī nebēdāju,
Ne par lielu, ne par mazu;
Lielajami pliķi cirtu,
Mazajami pāri kāpu!*

*Lai bij diži, kas bij diži,
Mūsu puīši, tie bij diži:
Ar pakalu gaisu šķēla,
Ar pautiem dzirkstelītes!*

*Saderami, saderami,
Vai mēs kādi naidenieki;
Dziesmu dziedu, kāda bija,
Ne tā manis darināta!*

Jāņa naktī, jaunas meitas,
Puišiem mutes nedodiet,
Puišiem mutes nokvēpušas,
Jāņu gunis dedzinoti.

Jāņi vien, Jāņi vien
Uz manim raudzijās;
Es Jānīti negribēju,
Es gribēju Pēterīti.

Jāni, Jāni, mazgā rokas.
Es redzēju, ko darīji:
Tu dīrāji melnu jēru
Avotiņa lejiņā.

Jāni, Jāni, tava zāle
Brīžam stāvu, brīžam gulu:
Nakti stāvu rasiņā,
Dienu guļu saulītē.

Visi mazi avotiņi
Jāņu nakti miglu laida;
Visi mazi puisēniņi
Ruden sievu ņēmējiņi.

Tu, puisīti, āža bārda,
Tu meitiņas nepazīsti;
Tu trenkāji baltu ķēvi,
Jaunu meitu domādams.

Ko tie puīši labu dara
Šai baltāi saulītē?
Ziemā beņķi nogulēja,
Pavasārī atmatiņas.

Jāņa tēvs ar apenīti
Viens otram labu dara:
Tēvs apiņam mietu dara,
Apins tēvu dancināja.

Guli, guli, Jāņa tēvs,
Bez biksišu gultiņā:
Dzeldīs tevi Jāņu bērni
Asajām nātrītēm.

Mūsu puīšiem reti zobi —
Dodat matus izķemmēt!
Man matiņi pieputēj'ši,
Jāņu nakti dancojot.

Nedod, Dievs, Jāņu nakti
Ar puīšiem satikties:
Zāles manas izkaisīja,
Mani pašu salauzīja.

Jānīts pūta vara tauri,
Kalniņā stāvēdams;
Kad nebija vara taures,
Pūš vecā zābakā.

Ai, meitiņas, ai, māsiņas,
Kā man bija jūsu žēl!
Citas meitas kā liepiņas,
Jūs kā rumbas veļaties.

Mūsu meitas Jāņos nāca
Varen skaisti ģērbusās:
Vienu pašu līnu stiebru
Pār pupiem pārvilkušas.

Mūsu meitas tā bārās —
Visu muti stāipīdamas;
Kad vajdzēja padziedāti —
Dzied, lūpiņas knaibīdamas.

Ai, cik stip-ri mē - le nie - za lī - go, lī - go! Mū - su cie - ma mei - ti - ņā - mi, lī - go!

*Ai, cik stipri mēle nieza
Mūsu ciema meitiņām;
Velns parāva suseklīti,
Ar ko mēles izsukāt.*

*Vārna, aita, pūce, meita —
Visas viena labumiņa:
Visas brēca vienu vārdu
Par puisīšu tikumiņu.*

*Nāc pie manis, tautu meita,
Būs tev laba dzīvošana:
Uz rokām vien nēsāšu
Ik rītiņu, vakariņu.*

*Tu, meitiņa, nezināji,
Kādas domas es domāju:
Es domāju tevi ķert,
Visos vaigos nobučot.*

Ciema meitas lielījās
Sevim vīru dabūjušas:
Vecu āzi noķērušas,
Visas apkārt locījās.

Smieklī bija, smieklī bija,
Ar tām ciema meitiņām;
Kad tās ņēma, tad nenāca,
Kad neņēma — gauži raud.

Vālodzīte mežā brēca,
Meitas brēca sētiņā;
Vālodzīte brēc ūdeņa,
Meitas brēca ņēmējiņa.

Šīs sētiņas meitiņām
Dvieļus aust nevajaga:
Zirneklīši noauduši
Gar visām sienmalēm.

Sīca, sīca meža bites
Jāņu dienas vakarā;
Tās nebija meža bites,
Tās bij ciema zeltenītes.

Čīkstēt čīkst mežābele
Lielu vēju salocīta;
Tā čīkstēja vecas meitas
Pēc jauniem puisēniem.

Jāņu māte bēdājās,
Kur būs ņemti maizes lizi;
Mūs meitām garas mēles.
Tās būs labas maizes lizes.

Tavu traku Jāņu māti,
Tavu siera sējumiņu:
Zobi lūza nokožot,
Sviedri lija gremojot.

Diezgan plata kļava lapa,
Vēl platāka plātījās;
Diezgan liela Jāņa māte,
Vēl lielāka lielījās.

Liela, resna Jāņa māte,
Vēl resnāka pakaļiņa:
Visā Rīgā nedabūja
Piemērota lindraciņa.

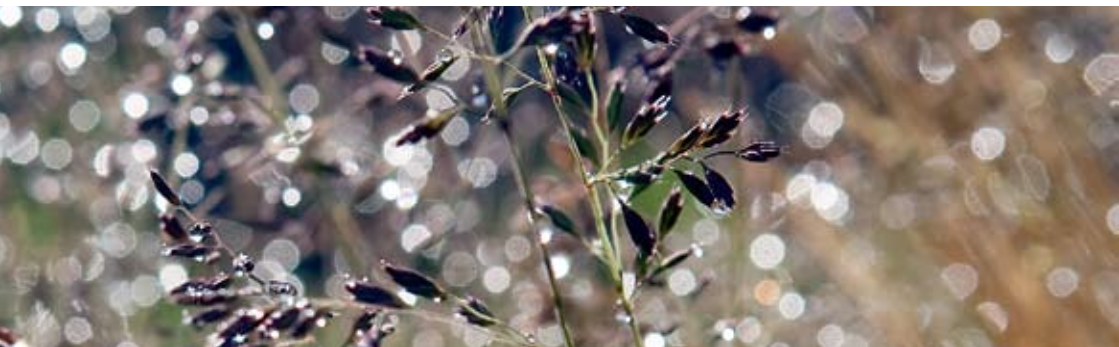
Guli, guli, Jāņa māte,
Nav tev klātu gulētāja:
Jāņa tēvs pirtīnā
Guļ ar ciema meitiņām.

Mūsu meitas lielījās,
Esot lielas dziedātājas;
Kad vajdzēja padziedāti,
Tad mutīte aizsalusi.

Viņpus upes kupla liepa,
Šai pusē ozoliņš;
Viņas puses kupla liepa
Aplīgoja ozoliņu.

Jāņa bērni sanākuši,
Suņi mēles izkoduši,
Ja nebūtu izkoduši,
Tad jau būtu līgojuši.

Jāņa bērniem raibi svārkī,
Man bij raibi sivēniņi;
Pa pinkai salasīši
No maniem sivēniem.

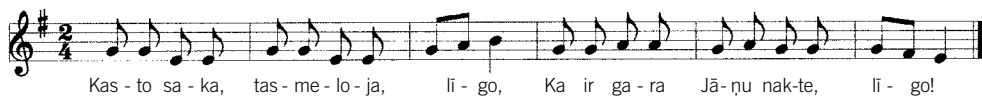

Sauli sagaidot, rasu vācot, Jāni pavadot

- Jāmazgājas rīta rasā. Var pliks velties, vārtīties pa rasu, savākt to dziedniecībai.
- Ar dziesmām jāsagaida un jāsveic saule, ar dziesmām jāpavada Jānis, kurš nu dodas prom.

- Kad tas paveikts, var mazliet arī nosnausties.
- Čaklākās meitas un sievas klāj galdus un gatavo brokastis.
- Jānoglabā vai jāved uz mājām savi vainagi.

Veronika Platace Dagdas raj. Andzeļu c., 75 g. v.; pier. R.Jermaks 1960.g.

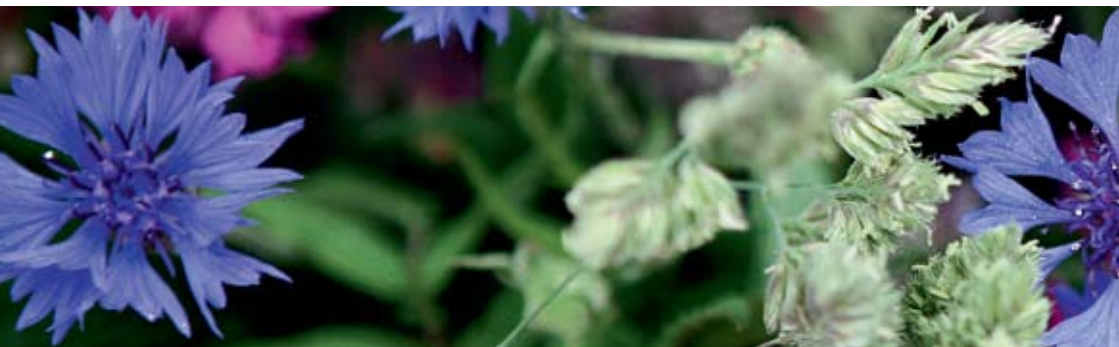
*Kas to saka, tas meloja,
Ka ir gara Jāņu nakte;
Te satumsa, te uzausa,
Te saulīte gabalā.*

*Kas Jāniša rītiņai
Pļavas, mežus skandināja?
Jāņa bērni skandināja,
Rīta sauli gaidīdami.*

*Lec, saulīte, rītā agri,
Spodrē manu augumiņu!
Vakarāi noiedama,
Deldē manu pēlējīņu!*

*Nāci, nāci tu, saulīte,
Sen mēs tevi gaidījāmi;
Kam tik ilgi kavējiesi
Aiz viņiem kalniņiem?*

*Kā tos Jāņus sagaidīja,
Tā tos Jāņus pavadīja:
Līgodami sagaidīja,
Līgodami pavadīja.*

Īsa, īsa Jāņu nakts
Par visām naktsniņām:
Te satumsa, te uzausa
Pie Jānīša uguntiņas.

Īsa, īsa Jāņu nakts
Par visām naktsniņām:
Vienā malā saule riet,
Otrā saule uzlīgoja.

Īsa, īsa Jāņu nakts
Par visām naktsniņām:
Nepaguvu dziesmu pūru
Līdz pusītei izdziedāt.

Tā sacīja, tā bij tiesa,
Īsa bija Jāņa nakts:
Vienā pusē tumsa tumsa,
Otrā zaļa gaišumiņa.

Sidrabiņa gailīts dzied
Zeltupītes maliņā:
Lai ceļas saules meita.
Auseklīša līgaviņa.

Saule sēja sudrabiņu
Pa lielo tīrumiņu;
Kam, saulīte, sīku sēji?
Nevarēju salasīt.

Kas gulēja Jāņu nakti,
Tas rītiņu neredzēja;
Tas rītiņu neredzēja,
Kad saulīte rotājās.

Jāņu rītā gaisma ausa,
Sudrabota saule lēca;
Zaļi svārki brālīšam,
Sudrabiņa audējiņa.

Jāņu rītu pirmie viesi
Gaisma ausa, saule lēca;
Labrītiņi, Dievs palīdz,
Tā pirmā valodiņa.

Jāņu rītā zelta rasa,
Tad saulīte rotājās:
Drīzi zila, drīzi zaļa,
Drīz sarkana vizuļo.

Jānīts jāja visu nakti,
Sudrabiņu kaisīdams:
Lai redzētu Jāņa bērni,
Kā saulīte rotājās.

Jāņa diena, svēta diena,
Aiz visām dieniņām:
Jāņa dienu Dieva dēls
Saules meitu sveicināja.

Rotājies tu, saulīt,
Tu rotāji, es rotāju:
Tu rotāji zelta rotas,
Es jauno arājiņu.

Jauka bija Jāņu diena
Par visām dieniņām:
Līgo saule, līgo bite,
Līgo visa radībiņa.

Vakar Jāņus saņēmām,
Šodien Jāņus vadīsim;
Vakar nāca dziedādami,
Nu iet prom raudādami.

